

5. Україна в 2005–2009 рр.: стратегічні оцінки суспільно-політичного та соціально-економічного розвитку: Монографія / За ред. Ю.Г.Рубана. — К.: НІСД, 2009. — 655 с.

Пекарчук Г., Гуцол О.

ВИХОВАННЯ ПАТРІОТИЗМУ МОЛОДІ США

У статті розглядається проблема ставлення молоді США до патріотизму, розкриваються основні складові цього поняття, які американська молодь вкладає в його тлумачення.

Ключові слова: патріотизм, громадянське суспільство, громадянське та патріотичне виховання, демократія, гуманізм, політична культура, національні цінності, політизування.

Тема статті є актуальною, тому що любов до батьківщини властива кожному народові. Внутрішній духовний потяг до рідної землі, людей, які працюють на ній, турбуються про її безпеку і благополуччя є виявленням найвищого ступеня благородства і моральної досконалості. Відданість своїй батьківщині, готовність захищати її, сумлінно.

Проблема підвищення ефективності патріотичного виховання є провідною у світовій педагогічній практиці. Вона активно розробляється і педагогічною наукою США. Американська педагогіка відзначається своєю практичною спрямованістю та експериментальною базою. У Сполучених Штатах Америки накопичено достатній досвід патріотичного виховання молоді. Врахування багаторічного досвіду практичної реалізації принципів демократії і гуманізму у вихованні учнів у цілому, і у вихованні патріотизму зокрема, має важливе значення для процесу гуманізації і демократизації освіти в Україні.

Мета даної статті полягає у висвітленні питання щодо відношення американської молоді до патріотизму.

Об'єкт дослідження – процес виховання патріотизму в студентів США.

Предмет дослідження – зміст, методи і форми виховання патріотизму в студентів США.

Аналіз досвіду США переконує, що громадянське суспільство ефективно функціонує лише за умов демократичного устрою. Це складна й багаторівнева система невіддільних зв'язків і структур, що охоплює сукупність незалежних від держави суспільних інститутів, спрямованих на задоволення індивідуальних і колективних потреб громадян. Структура громадянського виховання молоді в США охоплює громадянські знання, громадянські навички та громадянську позицію.

Питання громадянського та патріотичного виховання в американській школі розроблялися американськими дослідниками і педагогами, в числі яких доречно визначити роботи С.Аткінсон, Дж.Вагонера, П.С.Віоласа, Л.А.Креміна, Т.Малескі, С.А.Ріппа, Дж.Сінізі, Дж.Спрінга, С.І.Тозер В.Урбан та ін. Філософсько-педагогічні аспекти даної проблеми висвітлювалися Дж.Батлером, Т.Брамельдом, Дж.Л.Гутеком, Дж.Дьюї, В.Ф.Каннінгемом, М.Ліндом, І.Крістолом, С.Холтінгтоном. Серед вітчизняних дослідників, які вивчали проблеми громадянського і патріотичного виховання школярів у США, слід

відзначити З. Малькову, Б. Вульфсон, В. Пилиповського, О.Джуринського, В.Жуковського.

Метою громадянського виховання є формування політичної культури учнівської молоді як необхідної основи усієї ідейної культури особистості. Основними напрямками змісту громадянського виховання у США є формування політичної культури, правосвідомості, культури міжетнічних стосунків, мотивації до праці, усвідомлення моральних цінностей, забезпечення розуміння свободи. Важливим є, також, розвиток мотивації до праці, прищеплення дитині поваги до праці та усвідомлення її ролі у житті індивіда та розвиток культури міжетнічних стосунків, що передбачає вміння толерантно спілкуватися з різними етнічними групами та поважати їхню культуру. Успіх міжкультурного спілкування залежить від розуміння учасниками цих відмінностей.

Встановлено, що американські педагоги приділяють велике значення використанню національних цінностей у вихованні патріотизму. Традиційні американські цінності нерозривно пов'язані з такими поняттями, як американська національна ідея, американське кредо, американський патріотизм. Поряд із національними цінностями цивільного характеру у вихованні патріотизму в американських студентів важливу роль відіграють і загальнолюдські, побудовані насамперед на ідеї християнської любові до ближнього. Більшість населення США сповідує християнство, але інші релігії не принижуються, вони також залучаються до патріотичного виховання молоді, формування в неї почуття громадянської єдності, поваги до ідеалів свободи і демократії, відповідальності за їхню непорушність. Об'єднуючу функцію виконує й ідея особливої місії США в сучасному світі, правомірності прагнення американців до світового лідерства. Американцям змалку прищеплюють думку, що вони є обраний Богом народ, який здійснює покладений на нього обов'язок нести світло свободи і демократії іншим народам та країнам. Більшість американських педагогів дотримується думки про миротворчу місію США, допомоги іншим країнам, що потребують економічної і гуманітарної підтримки, прагнуть до ствердження демократії і поваги прав людини. Ці ідеї знаходять підтримку в американському суспільстві і прищеплюються молоді як незаперечна альтернатива.

Американський учений Джоел Вестхаймер у статті «Thinking about Patriotism» («Думки про патріотизм»), яку було надруковано 15 лютого 2008 року у американському періодичному виданні «Educational Leadership» («Керівництво виховним процесом»), наводить приклади анкетування, яке було проведено у Хамільтонському коледжі (США). На питання анкети відповідали, студенти, які нещодавно вступили до коледжу. Згідно результатам анкетування, американська молодь здебільшого позитивно відноситься до патріотизму. 38% опитуваних вибрали твердження: «Я б із задоволенням розробляв і проводив різні заходи, які сприяють вихованню почуття патріотизму, оскільки патріотизм - це та основа, на якій тримається країна». 21% молоді вважає, що в США оптимальний рівень патріотичного виховання, тоді як приблизно також кількість учасників анкетування (20%), визнає патріотизм за «необхідне і

корисне відчуття», стверджує, що увага до патріотичного виховання в країні надмірно перебільшена. 21% респондентів, так чи інакше ігнорують патріотизм як явище. З них 12% вважають, що «достатньо виконувати закони і добре працювати. Це, на їхню думку, і є патріотизм. Все інше безглузде політизування. Можна обійтися без понять про відчуття любові до батьківщини. У той же час 9% опитуваних не визнають патріотизм як людську якість, вважаючи його таким, що «суперечить індивідуальній свободі людини, роблячи його лише гвинтиком великого механізму» [6].

Та частина опитуваної молоді, котра визнає наявність патріотизму, (67%) підкреслює свою приналежність до патріотів. Більшість із них висловлює патріотичне відчуття словами «Америка - велика країна. Я користуюся її благами, і мені тут дуже добре» [6]. 17% визначають себе патріотами завдяки тому, що в школі їх вчили любити і зміцнювати свою країну. 14% юнаків люблять Америку достатньо безкорисливо, вважаючи, що необхідно любити її оскільки ти живеш у ній, а не в будь-якій іншій країні. 2% опитуваних вважають себе патріотами під впливом суспільної думки: «Всі говорять, що Америка - велика країна. Отже, так воно і є».

Статистика доводить, що у (3%) проаналізованих анкет зустрічаються написи між питаннями «Я не патріот», написані рукою.

У поняття патріотизм американська молодь включає і наявність моральних якостей, виявляючи при цьому високу ступень толерантності, полікультурності, а також повагу до інших країн і народів.

Для визначення місця патріотизму серед необхідних громадянських якостей, а також для визначення відношення молодих американців до змісту громадянськості в цілому респондентам запропонували проаранжувати якості, які необхідні для справжнього громадянина. Отримані наступні результати:

- 1 - знання законів,
- 2 - повага до різних національностей, які мешкають у США,
- 3 - патріотизм,
- 4 - вміння і готовність захищати батьківщину,
- 5 - турбота про навколишнє середовище,
- 6 - повага до інших держав,
- 7 - професійні знання і працелюбство.

До анкети були, також, занесені питання, які спрямовані на вимір толерантності і полікультурності американської молоді як важливої моральної якості, що необхідна громадянину. Так, 89% всіх опитаних стверджують, що «Америка, звісно, велика країна, але є й багато інших країн, які мають не менше значення. 5% погоджуються з твердженням наступного характеру: «Не бачу в нашій країні нічого такого, щоб називати її великою». Лише ті 5% розділилися між двома думками: «Америка - велика країна, тому інші країни мають менше значення» (2%) і «Інші країни порівняно з Америкою об'єктивно програють» (3%). 98% респондентів вважають, що в ідеальній державі повинно бути багато національностей, рас, віросповідань, що свідчить про певні успіхи

громадянського виховання США в області формування у молоді толерантності й полікультурності [2].

Отже, патріотизм – одна з найважливіших складових громадянськості для американської молоді, яка поступається лише важливістю знань і дотримання законів, а й толерантності в рамках формуючих державу національностей. Американська молодь визнає і важливість моральних якостей, виявляючи високий ступень толерантності, полікультурності, а також повагу до інших країн.

Загальна мета виховання патріотизму в студентів полягає у підготовці свідомих громадян-патріотів, котрі сприймають державні інтереси та загальнонаціональні цінності як особисто значущі, виявляють готовність до їхнього захисту і примноження, віддані ідеалам демократії та служіння американському народові.

Досвід організації патріотичного виховання в США є цінним джерелом для вдумливого осмислення й запозичення його позитивних надбань в умовах формування єдиного світового освітнього простору.

Список використаної літератури:

1. Барилко Є.О. К вопросу о сути американского патриотизма / Є.О. Барилко // Мова в контексті культури і міжкультурної комунікації: всеукр. наук.-практ. конф., 4-5 черв. 2008 р.: зб. матеріалів. – Луганськ: СНУ ім. В. Даля. – 2008. – С. 121 – 123.
2. Барилко Є.О. Ставлення американської молоді до патріотизму / Є.О. Барилко // Духовність особистості: методологія, теорія і практика: Зб. наук. праць / Гол. редактор Г.П. Шевченко. – Вип. 1 (24). – Луганськ: Вид-во Східноукр. націон. ун-ту ім. В. Даля. – 2008– С. 23 – 27.
3. Гончарук Т.В. Політологія / Т.В. Гончарук. – Тернопіль. – 370 с.
4. Лапшин С.А. Аналіз проблем формування політичної культури молоді.//Актуальні проблеми політології: Матеріали студентської наукової конференції. – Вінниця, 2016. – С.8-15.
5. Лапшин С.А. Національно-патріотичне виховання студентів ВНЗ.//Вісник інституту історії, етнології і права: Збірник наукових праць. – Вип.14. – Вінниця, 2016. – С.33-36.
6. Westheimer Joel. Thinking of Patriotism. // Educational Leadership. -2008.- P.15-28.

Герасименко А., Малик В.

ПОВНОВАЖЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА НІМЕЧЧИНИ

Стаття присвячена висвітленню сутності виборчої процедури президента Німеччини, а також повноважень, якими він володіє у процесі керування державою. Проаналізовано внутрішню та зовнішню політику президента ФРН.

Ключові слова: президент, бундестаг, політичний устрій, політика, збори, повноваження, посада, канцлер, відставка, Федеральні збори.

У фаховому середовищі та серед політичної еліти Німеччини відбувається процес осмислення ролі й положення Глави держави в системі стримувань і противаг у контексті посилення начал парламентаризму в політичній системі Німеччини. Сказане засвідчує актуальність статті, присвяченій статусу